

Szkolenie dla wnioskodawców LIFE 2022

Kryteria oceny wniosków

Andrzej Muter
Wydział LIFE

Programme for the Environment and Climate Action (LIFE)

Call for proposals

Nature & Biodiversity - Standard Action Projects (SAP)
LIFE-2022-SAP-NAT

Eligible activities.....	27
Geographic location (target countries).....	28
7. Financial and operational capacity and exclusion.....	28
Financial capacity	28
Operational capacity	29
Exclusion	29
8. Evaluation and award procedure	30
9. Award criteria.....	31
10. Legal and financial set-up of the Grant Agreements.....	33
Starting date and project duration	33
Milestones and deliverables.....	34
Form of grant, funding rate and maximum grant amount.....	34
Budget categories and cost eligibility rules.....	35
Reporting and payment arrangements.....	36
Prefinancing guarantees	37
Certificates	37
Liability regime for recoveries	37
Provisions concerning the project implementation.....	38
Other specificities	38
Non-compliance and breach of contract	38
11. How to submit an application.....	38
12. Help	39
13. Important	41

9. Award criteria

The **award criteria** for this call are as follows:

1. Relevance (0-20 points)

- Relevance of the contribution to one or several of the specific objectives of the LIFE Programme and the targeted sub-programme
- Extent to which the proposal is in line with the description included in the call for proposals, including, where relevant, its specific priorities
- Concept and methodology: soundness of the overall intervention logic
- Extent to which the proposal offers co-benefits and promotes synergies with other policy areas relevant for achieving environment and climate policy objectives

2. Impact (0-20 points)

- Ambition and credibility of impacts expected during and/or after the project due to the activities, including ensuring that no substantial harm is done to the other specific objectives of the LIFE Programme
- Sustainability of the project results after the end of the project
- Quality of the measures for the exploitation of project results
- Potential for the project results to be replicated in the same or other sectors or places, or to be up-scaled by public or private actors or through mobilising larger investments or financial resources (catalytic potential).

3. Quality (0-20 points)

- Clarity, relevance and feasibility of the work plan
- Identification and mobilisation of the relevant stakeholders
- Appropriate geographic focus of the activities
- Quality of the plan to monitor and report impacts
- Appropriateness and quality of the measures to communicate and disseminate the project and its results to different target groups

4. Resources (0-20 points)

- Composition of the project team - in terms of expertise, skills and responsibilities and appropriateness of the management structure
- Appropriateness of the budget and resources and their consistency with the work plan
- Transparency of the budget, i.e. the cost items should be sufficiently described
- Extent to which the project environmental impact is considered and mitigated, including through the use of green procurement. The use of recognised methods for the calculation of the project environmental footprint (e.g. PEF or OEF methods or similar ones such as PEFCRs/OEFSRs) or environmental management systems (e.g. EMAS) would be an asset
- Value for money of the proposal

TABLE OF CONTENTS

ADMINISTRATIVE FORMS (PART A)	3
TECHNICAL DESCRIPTION (PART B)	4
COVER PAGE	4
PROJECT SUMMARY	5
1. RELEVANCE	5
1.1 Background and general project objectives	5
1.2 Specific project objectives	5
1.3 Compliance with LIFE programme objectives and call topic	6
1.4 Concept and methodology	6
1.5 Upscaling results of other EU-funded projects (n/a for stage 1)	6
1.6 Complementarity with other actions (n/a for stage 1)	7
1.7 Synergies and co-benefits with other LIFE sub-programmes (n/a for stage 1)	7
1.8 Synergies and co-benefits with other EU policy areas (n/a for stage 1)	7
2. IMPACT	7
2.1 Ambition of the impacts	7
2.2 Credibility of the impacts	8
2.3 Sustainability of project results	8
2.4 Exploitation of project results (n/a for stage 1)	8
2.5 Catalytic potential: Replication and upscaling	8
3. IMPLEMENTATION	9
3.1 Work plan	9
3.2 Stakeholder input and engagement	9
3.3 Work packages and activities (n/a for stage 1)	10
Work Package 1	10
Work Package	13
Overview of Work Packages	13
3.4 Timetable (n/a for stage 1)	14
3.5 Impact monitoring and reporting (n/a for stage 1)	16
3.6 Communication, dissemination and visibility (n/a for stage 1)	16
4. RESOURCES	16
4.1 Consortium set-up	16
4.2 Project management (n/a for stage 1)	16
4.3 Green management (n/a for stage 1)	16

9. Kryteria przyznawania dotacji

Kryteria przyznawania dotacji w ramach tego naboru są następujące:

1. Istotność (0-20 punktów)

- Istotność wkładu w realizację jednego lub wielu określonych celów Programu LIFE i odpowiedniego podprogramu
- Zakres, w jakim wniosek jest zgodny z opisem zawartym w zaproszeniu do składania wniosków, włącznie, w stosownych przypadkach, z określonymi w nim priorytetami
- Koncepcja i metodologia: zasadność ogólnej logiki interwencji
- Zakres, w jakim oferty zawarte we wniosku generują wspólne korzyści i umożliwiają synergię z innymi obszarami polityki, istotnymi dla realizacji celów polityki w zakresie środowiska i klimatu

2. Wpływ (0-20 punktów)

- Ambicja i wiarygodność efektu oczekiwanego w trakcie realizacji/ po zakończeniu projektu w związku z działaniem, w tym zapewnienie, że działanie to realizowane jest bez szkody dla innych celów szczegółowych Programu LIFE
- Trwałość efektów projektu po jego zakończeniu
- Jakość środków przyjętych do osiągnięcia efektów projektu
- Potencjał replikacji efektów projektu w tych samych lub innych sektorach lub miejscach, lub zwiększenia jego skali przez podmioty prywatne lub publiczne lub poprzez uruchomienie większych inwestycji lub środków finansowych (potencjał katalityczny).

3. Jakość (0-20 punktów)

- Jasność, trafność i wykonalność planu prac
- Identyfikacja i mobilizacja ważnych interesariuszy
- Odpowiedni zasięg geograficzny działań
- Jakość planu monitorowania i raportowania efektów
- Prawidłowość i jakość środków komunikowania i upowszechniania projektu oraz jego efektów wśród różnych grup docelowych

4. Zasoby (0-20 punktów)

- Skład zespołu projektowego - pod kątem kwalifikacji, umiejętności i odpowiedzialności oraz poprawność struktury zarządzania
- Prawidłowość budżetu i zasobów oraz ich zgodność z planem prac
- Przejrzystość budżetu, tj. odpowiedni opis składników kosztowych
- Zakres, w jakim uwzględniono wpływ projektu na środowisko, w tym poprzez wykorzystanie zielonych zamówień publicznych. Wykorzystanie uznanych metod obliczania śladu środowiskowego projektu (*np. metod PEF lub OEF lub podobnych w rodzaju PEFCR/OEFSR*) lub systemów zarządzania środowiskowego (*np. EMAS*) będzie atutem
- Stosunek wartości do ceny

Punkty dodatkowe:

Premia nr 1: Wniosek oferuje wyjątkowe możliwości synergii i promuje istotne korzyści generowane wspólnie dla różnych podprogramów LIFE. (2 punkty).

Premia nr 2: Wniosek dotyczy projektu przeznaczonego do realizacji głównie w obszarach najbardziej oddalonych. W sytuacji, gdy określone cechy regionalne są istotne dla osiągnięcia potrzeb wskazanych w naborze, takich, jak *wyspy odpadów, czysta energia w regionach intensywnego zużycia węgla itd.*, premię można rozszerzyć na inne obszary geograficzne o określonych potrzebach i podatności (2 punkty).

Premia nr 3: Wniosek zasadniczo bazuje na wynikach innych projektów finansowanych przez UE lub przenosi je na większą skalę. (2 punkty).

Premia nr 4: Wniosek charakteryzuje się wyjątkowym potencjałem katalitycznym. (2 punkty).

Premia nr 5: Wniosek obejmuje współpracę międzynarodową pomiędzy państwami członkowskimi jako kluczowy warunek realizacji celów projektu. (2 punkty).

Kryteria przyznawania dotacji	Minimalna punktacja stanowiąca wynik pozytywny	Maksymalna punktacja
Istotność	10	20
Wpływ	10	20
Jakość	10	20
Zasoby	10	20
Łączna ważona punktacja (wynik pozytywny) (bez premii)	55	90
Premia nr 1	n.d.	2
Premia nr 2	n.d.	2
Premia nr 3	n.d.	2
Premia nr 4	n.d.	2
Premia nr 5	n.d.	2
Łączna ważona punktacja (wynik pozytywny) (z uwzględnieniem premii)	55	90 do 100

Wybrana punktacja 2021

Evaluation Result
Total score: 21.75 (Threshold: 55)

Evaluation Result
Total score: 27.50 (Threshold: 55)

Evaluation Result
Total score: 37.75 (Threshold: 55)

Evaluation Result
Total score: 42.25 (Threshold: 55)

Evaluation Result
Total score: 51.25 (Threshold: 55)

Evaluation Result
Total score: 53.00 (Threshold: 55)

Evaluation Result
Total score: 53.25 (Threshold: 55)

Evaluation Result
Total score: 62.00 (Threshold: 55)

Evaluation Result
Total score: 76.50 (Threshold: 55)

Evaluation Result
Total score: 64.50 (Threshold: 55)

Evaluation Result
Total score: 55.25 (Threshold: 55)

Evaluation Result
Total score: 62.50 (Threshold: 55)

9. Kryteria przyznawania dotacji

1. Istotność (0- 20 punktów)

- Istotność wkładu w realizację jednego lub wielu określonych celów Programu LIFE i odpowiedniego podprogramu
- Zakres, w jakim wniosek jest zgodny z opisem zawartym w zaproszeniu do składania wniosków, włącznie, w stosownych przypadkach, z określonymi w nim priorytetami
- Koncepcja i metodyka: zasadność ogólnej logiki interwencji
- Zakres, w jakim oferty zawarte we wniosku generują wspólne korzyści i umożliwiają synergię z innymi obszarami polityki, istotnymi dla realizacji celów polityki w zakresie środowiska i klimatu

Criterion 1 - Relevance

Score: **18.00** (Threshold: 10/20.00 , Weight: -)

The following aspects have been taken into account:

- Relevance of the contribution to one or several of the specific objectives of the LIFE Programme and the targeted sub-programme.
- Extent to which the proposal is in line with the description included in the call for proposals, including, where relevant, its specific priorities.
- Concept and methodology: soundness of the overall intervention logic.
- Extent to which the proposal offers co-benefits and promotes synergies with other policy areas relevant for achieving environment and climate policy objectives.

Criterion 1 - Relevance

Score: **5.00** (Threshold: 10/20.00 , Weight: -)

The following aspects have been taken into account:

- Relevance of the contribution to one or several of the specific objectives of the LIFE Programme and the targeted sub-programme.
- Extent to which the proposal is in line with the description included in the call for proposals, including, where relevant, its specific priorities.
- Concept and methodology: soundness of the overall intervention logic.
- Extent to which the proposal offers co-benefits and promotes synergies with other policy areas relevant for achieving environment and climate policy objectives.

9. Kryteria przyznawania dotacji

1. Istotność (0- 20 punktów)

- Istotność wkładu w realizację jednego lub wielu określonych celów Programu LIFE i odpowiedniego podprogramu
- Zakres, w jakim wniosek jest zgodny z opisem zawartym w zaproszeniu do składania wniosków, włącznie, w stosownych przypadkach, z określonymi w nim priorytetami
- Koncepcja i metodyka: zasadność ogólnej logiki interwencji
- Zakres, w jakim oferty zawarte we wniosku generują wspólne korzyści i umożliwiają synergię z innymi obszarami polityki, istotnymi dla realizacji celów polityki w zakresie środowiska i klimatu

Projekt wykazuje bezpośrednie znaczenie dla szczegółowych celów programu LIFE i podprogramu na rzecz gospodarki o obiegu zamkniętym i jakości życia. Jego celem jest ułatwienie przejścia na zrównoważoną, wolną od toksyn, wolną od toksyn, cyrkulacyjną, energooszczędną i odporną na zmianę klimatu gospodarkę, zgodnie z priorytetem UE „poprawa gospodarowania odpadami w odniesieniu do zbierania i przechowywania odpadów, możliwości odzysku i zakończenia -life waste” poprzez rozwój systemu zbiórki i utylizacji organicznych odpadów kuchennych na terenach zabudowy wielorodzinnej w skali regionalnej w Polsce w celu kierowania odpadów nadających się do odzysku ze składowisk.

*Wniosek jest częściowo związany z ogólnymi celami programu LIFE oraz szczegółowymi celami podprogramu na rzecz przyrody i różnorodności biologicznej, ponieważ przyczynia się do poprawy informacji o obszarach Natura 2000, w szczególności o źródłach zanieczyszczenia gleby. **Wydaje się jednak, że koncentruje się głównie na badaniach i rozwoju IT oraz biznesu, a nie na konkretnym prawodawstwie UE dotyczącym przyrody i różnorodności biologicznej oraz celach polityki.***

9. Kryteria przyznawania dotacji

1. Istotność (0- 20 punktów)

- Istotność wkładu w realizację jednego lub wielu określonych celów Programu LIFE i odpowiedniego podprogramu
- Zakres, w jakim wniosek jest zgodny z opisem zawartym w zaproszeniu do składania wniosków, włącznie, w stosownych przypadkach, z określonymi w nim priorytetami
- Koncepcja i metodyka: zasadność ogólnej logiki interwencji
- Zakres, w jakim oferty zawarte we wniosku generują wspólne korzyści i umożliwiają synergię z innymi obszarami polityki, istotnymi dla realizacji celów polityki w zakresie środowiska i klimatu

*Pomimo tego, że wnioskodawcy przedstawiają go jako projekt demonstrujący najlepszą praktykę lub **innowacyjne rozwiązanie**, które ma przyczynić się do realizacji określonych priorytetów LIFE CEQL SAP, nie ma wystarczającego uzasadnienia dla poparcia tego twierdzenia. Wszystkie zaprezentowane kluczowe techniki, w tym metody oparte na pomiarach georadarowych, elektromagnetycznych, sejsmicznych i elektrooporowych oraz skaningu laserowym 3D i skaningu LIDAR, są obecnie stosowane do celów inwentaryzacyjnych i detekcyjnych, a dowody na konkretne postępy w tym zakresie są niewystarczające. W szczególności, wykorzystanie technologii obrazowania wielospektralnego i korekcji GPS RTK jest uważane za część obecnych praktyk badawczych. W rezultacie **nie można potwierdzić**, że wniosek jest zgodny z wybranym tematem priorytetowym „**Wdrożenie innowacyjnych rozwiązań w zakresie identyfikacji, śledzenia, separacji, zapobiegania powstawaniu i dekontaminacji odpadów zawierających substancje niebezpieczne**”.*

9. Kryteria przyznawania dotacji

1. Istotność (0- 20 punktów)

- Istotność wkładu w realizację jednego lub wielu określonych celów Programu LIFE i odpowiedniego podprogramu
- Zakres, w jakim wniosek jest zgodny z opisem zawartym w zaproszeniu do składania wniosków, włącznie, w stosownych przypadkach, z określonymi w nim priorytetami
- Koncepcja i metodyka: zasadność ogólnej logiki interwencji
- Zakres, w jakim oferty zawarte we wniosku generują wspólne korzyści i umożliwiają synergię z innymi obszarami polityki, istotnymi dla realizacji celów polityki w zakresie środowiska i klimatu

Opis tła, koncepcji i metodyki projektu nie jest wystarczająco dobrze opisany i nie **zawiera istotnych szczegółów** pozwalających na pełną ocenę problemów i zagrożeń, którymi należy się zająć, a także stanu prac przygotowawczych. W szczególności brakuje **ogólnego opisu problemów środowiskowych związanych z obecnością odpadów na poziomie krajowym i unijnym**, co jest niezbędne do oceny adekwatności proponowanej metodyki i rozwiązań. Ponadto, mimo że przedstawiono ogólny przegląd obu obszarów, w tym mapy, zdjęcia i dokładny opis historycznego pochodzenia odpadów, **sytuacja na terenach pilotażowych jest niewystarczająco opisana**, a poziom **wstępnej dostępnej wiedzy** (np. dotyczące rozmieszczenia obszarów skażonych i niebezpiecznych, typologii odpadów itp.) **nie został wyjaśniony**. Ponadto nie ma wystarczających dowodów na to, że przeprowadzono wcześniejsze **testy i badania dotyczące unieszkodliwiania wydobytych odpadów niebezpiecznych, a gotowość technologii w zakresie stopnia innowacyjności potrzebnej do poprawy wykrywania odpadów ... i odzysku materiałów jest nie jasna**. W związku z tym wydaje się, że istnieje **brak równowagi między pracami przygotowawczymi a działaniami demonstracyjnymi**, takimi jak opracowywanie metod identyfikacji skażonych obszarów, modelowanie skutków zanieczyszczenia oraz finalizowanie metod oczyszczania i usuwania, co sprawia, że wykonalność projektu jest niepewna .

9. Kryteria przyznawania dotacji

1. Istotność (0- 20 punktów)

- Istotność wkładu w realizację jednego lub wielu określonych celów Programu LIFE i odpowiedniego podprogramu
- Zakres, w jakim wniosek jest zgodny z opisem zawartym w zaproszeniu do składania wniosków, włącznie, w stosownych przypadkach, z określonymi w nim priorytetami
- Koncepcja i metodyka: zasadność ogólnej logiki interwencji
- Zakres, w jakim oferty zawarte we wniosku generują wspólne korzyści i umożliwiają synergię z innymi obszarami polityki, istotnymi dla realizacji celów polityki w zakresie środowiska i klimatu

Inne polityki UE niż te objęte programem LIFE są wyraźnie uznane. Projekt oferuje wyraźne dodatkowe korzyści i synergie z obszarami polityki, takimi jak wspólna polityka rolna, w celu wypracowania strategii i zaleceń UE, np. w sprawie zrównoważonej intensyfikacji produkcji rolnej. Ponadto wniosek w pewnym stopniu przyczynia się do wdrożenia dyrektywy azotanowej i jest zgodny z koncepcją FAO dotyczącą rolnictwa inteligentnego pod względem klimatycznym. Brakuje jednak kwantyfikacji wkładu w uzupełniające cele polityki.

Chociaż we wniosku wskazano pewne synergie z innymi obszarami polityki (np. rolnictwo, zachowanie muraw napiaskowych i zatrudnienie, zwiększenie potencjału turystycznego), nie są one dobrze opisane, a projekt nie obejmuje działań mających na celu ocenę i kwantyfikację korzyści w tych innych politykach obszary.

Dodatkowe korzyści i synergie z innymi obszarami polityki nie są wystarczająco szczegółowo i ilościowo określone we wniosku, z wyjątkiem pewnych ogólnych, ale wiarygodnych odniesień do potencjalnych korzyści społecznych (tworzenie miejsc pracy) i gospodarczych (turystyka regionalna). Wniosek nie obejmuje konkretnych działań służących ocenie i kwantyfikacji korzyści w tych obszarach polityki (rozwój regionalny, turystyka, rozwój terytorialny) w trakcie realizacji projektu.

9. Kryteria przyznawania dotacji

2. Wpływ (0- 20 punktów)

- Ambicja i wiarygodność efektu oczekiwanego w trakcie realizacji/ po zakończeniu projektu w związku z działaniem, w tym zapewnienie, że działanie to realizowane jest bez szkody dla innych celów szczegółowych Programu LIFE
- Trwałość efektów projektu po jego zakończeniu
- Jakość środków przyjętych do wykorzystania efektów projektu
- Potencjał replikacji efektów projektu w tych samych lub innych sektorach lub miejscach, lub zwiększenia jego skali przez podmioty prywatne lub publiczne lub poprzez uruchomienie większych inwestycji lub środków finansowych (potencjał katalityczny).

Criterion 2 - Impact

Score: 4.50 (Threshold: 10/20.00 , Weight: 150.00%)

The following aspects have been taken into account:

- Ambition and credibility of impacts expected during and/or after the project due to the activities, including ensuring that no substantial harm is done to the other specific objectives of the LIFE Programme.
- Sustainability of the project results after the end of the project.
- Quality of the measures for the exploitation of project results.
- Potential for the project results to be replicated in the same or other sectors or places, or to be up-scaled by public or private actors or through mobilising larger investments or financial resources (catalytic potential).

Criterion 2 - Impact

Score: 17.00 (Threshold: 10/20.00 , Weight: 150.00%)

The following aspects have been taken into account:

- Ambition and credibility of impacts expected during and/or after the project due to the activities, including ensuring that no substantial harm is done to the other specific objectives of the LIFE Programme.
- Sustainability of the project results after the end of the project.
- Quality of the measures for the exploitation of project results.
- Potential for the project results to be replicated in the same or other sectors or places, or to be up-scaled by public or private actors or through mobilising larger investments or financial resources (catalytic potential).

9. Kryteria przyznawania dotacji

2. Wpływ (0- 20 punktów)

- Ambicja i wiarygodność efektu oczekiwanego w trakcie realizacji/ po zakończeniu projektu w związku z działaniem, w tym zapewnienie, że działanie to realizowane jest bez szkody dla innych celów szczegółowych Programu LIFE
- Trwałość efektów projektu po jego zakończeniu
- Jakość środków przyjętych do wykorzystania efektów projektu
- Potencjał replikacji efektów projektu w tych samych lub innych sektorach lub miejscach, lub zwiększenia jego skali przez podmioty prywatne lub publiczne lub poprzez uruchomienie większych inwestycji lub środków finansowych (potencjał katalityczny).

Oczekiwane rezultaty i oddziaływanie projektu są jasno opisane i skwantyfikowane w tekście wniosku: 50% wzrost gatunków docelowych na obszarze projektu; wzrost (o 0,7 młodych/gniazdo) sukcesu lęgowego ... i ...; poprawa hydrologii na 920 ha; wypas wprowadzony na 429 ha; ogrodzenie przed drapieżnikami do ochrony 262 ha; i 350 gniazd chronionych. Zidentyfikowane oddziaływania są zgodne z zaplanowanymi działaniami, które wydają się konkretne, realistyczne i osiągalne. Uzasadnienie jest jasne i oparte na solidnej wiedzy naukowej. **Jednak kluczowe wskaźniki na poziomie projektu (część C) nie są odpowiednio wypełnione (są tylko wskaźniki dotyczące liczby gatunków docelowych).** Oczekuje się, że projekt przyniesie znaczne korzyści w zakresie ochrony w skali kraju, ponieważ odwróci tendencje spadkowe gatunków docelowych na obszarach objętych projektem, które są obszarami kluczowymi dla tych gatunków.

Wniosek nie opisuje w wystarczającym stopniu oddziaływania projektu na środowisko, ponieważ kwantyfikacja oddziaływań odnosi się głównie do całkowitego obszaru rozważanego pod kątem wykrywania i odzysku odpadów (tj. 1680 ha wi 770 ha w ...), podczas gdy Wniosek nie określa całkowitej ilości odzyskanych odpadów, oczekiwanego zmniejszenia ryzyka i negatywnego wpływu na gleby leśne, wodę i roślinność. Ponadto nie ma kwantyfikacji przepływów materiałów odzyskiwanych z odpadów ..., ich właściwości ani korzyści. Co więcej, chociaż wyniki projektu są wymienione w tabeli KPI, takie jak liczba przeszkolonych osób lub opracowane modele danych, nie są one wystarczająco porównywane z jasno określonym punktem odniesienia. Dlatego nie można ocenić poziomu poprawy stanu środowiska.

9. Kryteria przyznawania dotacji

Wniosek przekonująco pokazuje, że zaproponowane rozwiązania i związane z nimi oczekiwane rezultaty projektu będą kontynuowane w długim okresie po zakończeniu projektu. Wszyscy partnerzy będą zarządzać własnymi gruntami lub dzierżawić grunty w celu ochrony przez co najmniej 30 lat. Wszyscy partnerzy zobowiązują się również do dalszego zarządzania, a projekt obejmuje przygotowanie szczegółowych planów ochrony. Infrastruktura hydrologiczna będzie uzgadniana z zarządami i utrzymywana przez partnerów, ich personelem oraz środkami z dotacji, środków własnych lub grantów. Zostanie opracowany ambitny program wolontariatu. Obowiązkowy pakiet roboczy „Zrównoważony rozwój, powielanie i wykorzystanie wyników projektu” oraz obowiązkowy wynik „Plan po LIFE” są zawarte we wniosku i są odpowiednio opisane. Beneficjenci deklarują zamiar utrzymania działań ochronnych również na otaczających je gruntach prywatnych; będzie to jednak formalnie zagwarantowane dopiero przez 5 lat po zakończeniu projektu.

Wniosek nie zawiera wystarczająco dobrze określonej strategii i/lub konkretnych działań mających na celu osiągnięcie trwałości rezultatów projektu w trakcie i po jego wdrożeniu. Wniosek nie wskazuje w sposób przekonujący, w jakim stopniu działania wykraczałyby poza zwykłe upowszechnianie, transfer wiedzy i networking, ponieważ za najczęstsze uważa się opracowanie wytycznych, organizację warsztatów dla nadleśnictw w Polsce oraz powołanie stałej promocyjnej grupy roboczej. Działania związane z rozpowszechnianiem i transferem wiedzy nie są one wystarczająco rozwinięte (np. nie ma konkretnych działań związanych z powielaniem, rozwojem modelu biznesowego lub transferem do innych sektorów), aby zapewnić wystarczające wykorzystanie proponowanego rozwiązania.

2. Wpływ (0- 20 punktów)

Ambicja i wiarygodność efektu oczekiwanego w trakcie realizacji/ po zakończeniu projektu w związku z działaniem, w tym zapewnienie, że działanie to realizowane jest bez szkody dla innych celów szczegółowych Programu LIFE

Trwałość efektów projektu po jego zakończeniu

Jakość środków przyjętych do wykorzystania efektów projektu

Potencjał replikacji efektów projektu w tych samych lub innych sektorach lub miejscach, lub zwiększenia jego skali przez podmioty prywatne lub publiczne lub poprzez uruchomienie większych inwestycji lub środków finansowych (potencjał katalityczny).

9. Kryteria przyznawania dotacji

2. Wpływ (0- 20 punktów)

- Ambicja i wiarygodność efektu oczekiwanego w trakcie realizacji/ po zakończeniu projektu w związku z działaniem, w tym zapewnienie, że działanie to realizowane jest bez szkody dla innych celów szczegółowych Programu LIFE
- Trwałość efektów projektu po jego zakończeniu
- Jakość środków przyjętych do wykorzystania efektów projektu
- Potencjał replikacji efektów projektu w tych samych lub innych sektorach lub miejscach, lub zwiększenia jego skali przez podmioty prywatne lub publiczne lub poprzez uruchomienie większych inwestycji lub środków finansowych (potencjał katalityczny).

Wniosek przedstawia dość ambitną strategię i konkretne działania na rzecz wykorzystania wyników projektu. Zostanie to osiągnięte poprzez przygotowanie strategii eksploatacji w ramach planu After-Life, który będzie obejmował przeszkolenie doradców rolniczych w zakresie ich zdolności do wspierania rolników w ocenie podatności i wyborze odpowiednich praktyk adaptacyjnych, zaangażowanie Sieci Gospodarstw Demonstracyjnych z warsztatami i wizytami polowymi dla rolników i nauczycieli oraz uczniów szkół rolniczych, wizyty na targach międzynarodowych, przygotowanie wytycznych wskazujących strategię inwestycyjną i zmianę praktyk rolniczych w perspektywie krótko- i długoterminowej. Obowiązkowy pakiet roboczy „Zrównoważone powielanie i wykorzystywanie wyników projektu” jest odpowiednio opracowany i obejmuje obowiązkowe rezultaty, takie jak plan eksploatacji i wytyczne, również do powielania na Litwie. Chociaż wniosek przewiduje opracowanie 10 biznesplanów dla czołowych rolników z Polski i Litwy, np. w zakresie wprowadzania do obrotu żywności pochodzącej z gospodarstw przystosowanych do zmiany klimatu pod nową, ale nie dopracowaną etykietą, **nie zawiera odpowiedniej analizy kosztów i korzyści proponowanych środków, które mają jednak kluczowe znaczenie dla przekonania rolników do zmiany praktyk.**

We wniosku nie przedstawiono wystarczająco przekonującego i namacalnego zarysu możliwości replikacji wyników ani analizy czynników sprzyjających lub ograniczających replikację. Powiązana strategia i zadania w trakcie i po projekcie nie są przekonująco opracowane, aby realistycznie wspierać konkretną replikację, a raczej ograniczają się do kontynuacji wyników projektu. Powiązany pakiet roboczy 7 obejmuje utworzenie „Grupy roboczej ds. ochrony i odtwarzania torfowisk” transferu wiedzy, jednak towarzysząca strategia, zarys interesariuszy, możliwe miejsca i sektory replikacji nie są konkretnie opracowane.

9. Kryteria przyznawania dotacji

2. Wpływ (0- 20 punktów)

- Ambicja i wiarygodność efektu oczekiwanego w trakcie realizacji/ po zakończeniu projektu w związku z działaniem, w tym zapewnienie, że działanie to realizowane jest bez szkody dla innych celów szczegółowych Programu LIFE
- Trwałość efektów projektu po jego zakończeniu
- Jakość środków przyjętych do wykorzystania efektów projektu
- Potencjał replikacji efektów projektu w tych samych lub innych sektorach lub miejscach, lub zwiększenia jego skali przez podmioty prywatne lub publiczne lub poprzez uruchomienie większych inwestycji lub środków finansowych (potencjał katalityczny).

*Celem wniosku jest zapewnienie, że wyniki projektu, praktyczna wiedza fachowa, dane przestrzenne i zalecenia dotyczące poprawy programów rolno-środowiskowych zostaną wykorzystane w innych sektorach. Można to osiągnąć poprzez dostarczanie informacji agencjom ochrony przyrody, radom doradczym rolników i odpowiedniemu ministerstwu oraz poprzez wdrażanie ukierunkowanych szkoleń dla doradców rolniczych. **We wniosku brakuje jednak konkretnego planu osiągnięcia tego celu. Ministerstwo Rolnictwa dostarczyło list poparcia, ale nie zawiera on jasnego oświadczenia dotyczącego wykorzystania wyników projektu w dalszym rozwoju programów rolno-środowiskowych.***

We wniosku brakuje wystarczająco jasnej analizy potencjalnego wykorzystania wyników przez podmioty publiczne/prywatne oraz mobilizacji zasobów finansowych innych niż finansowanie uzupełniające. Ogólnie rzecz biorąc, powtarzalność metod/rezultatów oraz potencjał katalityczny projektu są niewystarczająco opracowane w WP7, w tym jedynie środki rozpowszechniania, które należy lepiej wyjaśnić i uszczegółowić.

Wniosek nie zawiera wizji wykorzystania wyników projektu w innych kontekstach/sektorach. W szczególności projekt nie oferuje tworzenia publicznych zbiorów danych, procedur i metodologii, które można wykorzystać do innych celów.

9. Kryteria przyznawania dotacji

3. Jakość (0- 20 punktów)

- Jasność, trafność i wykonalność planu prac
- Identyfikacja i mobilizacja ważnych interesariuszy
- Odpowiedni zasięg geograficzny działań
- Jakość planu monitorowania i raportowania efektów
- Prawidłowość i jakość środków komunikowania i upowszechniania projektu oraz jego efektów wśród różnych grup docelowych

Criterion 3 - Quality

Score: 5.00 (Threshold: 10/20.00 , Weight: -)

The following aspects have been taken into account:

- Clarity, relevance and feasibility of the work plan.
- Identification and mobilisation of the relevant stakeholders.
- Appropriate geographic focus of the activities.
- Quality of the plan to monitor and report impacts.
- Appropriateness and quality of the measures to communicate and disseminate the project and its results to different target groups.

Criterion 3 - Quality

Score: 17.00 (Threshold: 10/20.00 , Weight: -)

The following aspects have been taken into account:

- Clarity, relevance and feasibility of the work plan.
- Identification and mobilisation of the relevant stakeholders.
- Appropriate geographic focus of the activities.
- Quality of the plan to monitor and report impacts.
- Appropriateness and quality of the measures to communicate and disseminate the project and its results to different target groups.

9. Kryteria przyznawania dotacji

3. Jakość (0- 20 punktów)

- Jasność, trafność i wykonalność planu prac
- Identyfikacja i mobilizacja ważnych interesariuszy
- Odpowiedni zasięg geograficzny działań
- Jakość planu monitorowania i raportowania efektów
- Prawidłowość i jakość środków komunikowania i upowszechniania projektu oraz jego efektów wśród różnych grup docelowych

Plan pracy, pakiety prac i ich oczekiwane rezultaty są odpowiednio opracowane i jasno opisane. Jasne jest gdzie, jak i przez kogo będą realizowane główne działania. Kryteria techniczne zakupu gruntu zostały prawidłowo uwzględnione i dostarczono odpowiednią dokumentację potwierdzającą (np. zarejestrowany agent nieruchomości potwierdzający adekwatność ceny jednostkowej). Cel i środki wolontariatu są dobrze opisane. Proponowane działania są ogólnie odpowiednie do osiągnięcia określonych celów. Całościowe planowanie projektu jest realistyczne i uwzględniono odpowiednie marginesy bezpieczeństwa i bufora czasowe. Wniosek zawiera odpowiednie środki przygotowawcze i przewiduje odpowiedni czas na uzyskanie pozwoleń (np. na zmiany hydrologiczne). Produkty i kamienie milowe są prawidłowo zdefiniowane i wyczerpujące, realistyczne i spójne z oczekiwanymi rezultatami. **Jednak niektóre środki poprawy hydrologii są niedostatecznie opisane lub ich skuteczność jest wątpliwa (np. oczyszczanie rowów, pompowanie wód powierzchniowych), a ryzyko stosowania ciężkich maszyn na miękkich glebach torfowych wydaje się nie być wystarczająco brane pod uwagę.**

Opis ogólnego planu pracy, pakietów roboczych i ich oczekiwanych wyników nie jest wystarczająco opracowany. W szczególności nie dostarcza wystarczających informacji na temat skali technicznej przedsięwzięcia, ani nie wyjaśnia jasno, co i jak będzie realizowane na wyznaczonych obszarach (tj. czy działania dotyczyłyby całego obszaru lasów, czy tylko określonych obszarów krytycznych). , nie jest wyjaśnione). Opis planu prac zawiera zbyt wiele niejasności ze względu na duży odsetek prac przygotowawczych, które należy jeszcze wykonać. W szczególności pakiet roboczy 2 obejmuje takie działania, jak opracowanie innowacyjnych zastosowań technik teledetekcyjnych, opracowanie metod identyfikacji obszarów potencjalnie skażonych czy zwiększenie precyzji pomiarów GPS w lasach, które są uważane głównie za prace badawcze i przygotowawcze, i nie jest jasne, czy metodologie byłyby gotowe/skuteczne do wdrożenia. Ponadto w planie łagodzenia nie uwzględniono ryzyka związanego z obchodzeniem się z niebezpiecznym uzbrojeniem z okresu II wojny światowej. Stąd opis dostępnej gotowości technicznej rozwiązania jest niedostatecznie rozbudowany.

9. Kryteria przyznawania dotacji

Zidentyfikowano i skonsultowano odpowiednich interesariuszy, którzy są zaangażowani w realizację działań. Kluczowi interesariusze, w tym organy ochrony przyrody, Ministerstwo Rolnictwa i ośrodki doradcze dla rolników, formalnie wyrazili swoje poparcie. Właściwe RZGW potwierdza spójność projektu z celami środowiskowymi dla wód. **We wniosku brakuje jednak jasnych zobowiązań ze strony przedstawicieli rolników.**

Chociaż wniosek zawiera rzetelny przegląd istotnych kluczowych interesariuszy, w szczególności jako docelowych odbiorców działań komunikacyjnych, **brakuje w nim jasnej strategii ich mobilizacji i zaangażowania podczas wdrażania, aby zapewnić trwałość projektu. Dotyczy to w szczególności interesariuszy spoza konsorcjum.** Listy poparcia składane przez przedstawicieli władz państwowych, regionalnych i lokalnych, instytucji i firm świadczących usługi dla rolników, a także sieci szkół rolniczych i organizacji pozarządowych **są w większości standardowe, według tego samego wzoru, bez zdecydowanego zaangażowania i pochodzą w części z innych agro-sektory (np. kukurydza, burak cukrowy) niż te, na które ukierunkowane są działania demonstracyjne projektu.**

Kluczowi interesariusze spoza konsorcjum projektowego zostali wyraźnie zidentyfikowani i skonsultowani przed złożeniem wniosku, w tym ..., ... w Katowicach i Krakowie oraz Ich zaangażowanie w projekt zdają się potwierdzać listami poparcia. **Jednak identyfikacja interesariuszy wydaje się niewystarczająca w zakresie recyklingu odpadów i handlu surowcami.**

3. Jakość (0- 20 punktów)

- Jasność, trafność i wykonalność planu prac
- Identyfikacja i mobilizacja ważnych interesariuszy
- Odpowiedni zasięg geograficzny działań
- Jakość planu monitorowania i raportowania efektów
- Prawidłowość i jakość środków komunikowania i upowszechniania projektu oraz jego efektów wśród różnych grup docelowych

9. Kryteria przyznawania dotacji

3. Jakość (0- 20 punktów)

- Jasność, trafność i wykonalność planu prac
- Identyfikacja i mobilizacja ważnych interesariuszy
- Odpowiedni zasięg geograficzny działań
- Jakość planu monitorowania i raportowania efektów
- Prawidłowość i jakość środków komunikowania i upowszechniania projektu oraz jego efektów wśród różnych grup docelowych

Wybrana lokalizacja planowanych działań jest optymalna dla rozwiązania poruszanych problemów, ponieważ obejmuje obszary Natura 2000 o największym potencjale odtworzenia i dużych populacjach gatunków docelowych. Zasięg geograficzny projektu jest odpowiedni, ponieważ projekt jest ukierunkowany na znaczną część zasobów krajowych gatunków docelowych.

Lokalizacja działań jest ogólnie istotna dla rozwiązania omawianych problemów, ponieważ projekt dotyczy gruntów piaszczystych z zarośniętymi IAS w różnych regionach Polski. Zakres geograficzny jest ogólnie odpowiedni i stosunkowo ambitny. Ponieważ jednak grunty są wybierane głównie na podstawie ich własności (grunty ...), nie jest jasne, czy projekt jest ukierunkowany na obszary wymagające najpilniejszej poprawy.

Lokalizacja planowanych działań jest istotna dla rozwiązania omawianych problemów, ponieważ obejmuje rzeki, na których zlikwidowano populacje historyczne. Zakres geograficzny jest odpowiedni. Jednak wniosek nie przedstawia ani nie omawia kwalifikowalności działań poza obszarem Natura 2000 i nie ma wyraźnych zobowiązań ze strony organów ochrony przyrody do aktualizacji odpowiednich SDF, jeśli reintrodukcja się powiedzie.

Zakres geograficzny i ambicje działań nie są jasno określone (tj. wydaje się, że niektóre działania obejmują 116 obszarów, podczas gdy inne są najwyraźniej ograniczone do 10, które nie są wystarczająco zidentyfikowane lub uzasadnienie ich wyboru jest jasne). Projekt jest niewystarczający pod względem skali, biorąc pod uwagę, że najbardziej odpowiednim podejściem do rozwiązania tego problemu byłoby zajęcie się wszystkimi 116 obiektami. Lokalizacja działań jest częściowo opisana w formularzu KPI, ale nie ma map obszarów docelowych.

9. Kryteria przyznawania dotacji

3. Jakość (0- 20 punktów)

- Jasność, trafność i wykonalność planu prac
- Identyfikacja i mobilizacja ważnych interesariuszy
- Odpowiedni zasięg geograficzny działań
- Jakość planu monitorowania i raportowania efektów
- Prawidłowość i jakość środków komunikowania i upowszechniania projektu oraz jego efektów wśród różnych grup docelowych

*Monitoring oddziaływania projektu jest dobrze rozwinięty. W planie prac uwzględniono konkretne zadania w zakresie monitorowania wpływu i raportowania. Szczegółowo opisano monitoring populacji ptaków i sukcesów lęgowych oraz monitoring jakości siedlisk i poziomu wody. Decyzje o zwalczaniu drapieżników będą podejmowane na podstawie wyników monitoringu. **Brakuje jednak jednoznacznych informacji na temat liczby i lokalizacji powierzchni monitoringowych, co utrudnia ocenę ich adekwatności. Ponadto nie jest jasne, w jaki sposób będzie monitorowane składowanie węgla w glebie/emisje gazów cieplarnianych.***

*Wystarczające monitorowanie wpływu projektu. Niektóre z monitorowania wydają się odpowiednie, w tym ankieta „ex ante” i „ex post” w celu uchwycenia efektów szkolenia, narzędzia informatycznego i elementów uświadamiających. Niektóre zadania będą dotyczyć społeczno-ekonomicznego wpływu działań w WP2, a raportowanie KPI jest wymienione w WP4. **Jednak monitorowanie zarządzania (np. wzrost know-how, kompetencji personelu) i ochrony (poprawa stanu ochrony siedlisk i gatunków) nie jest wystarczająco rozwinięte, w tym metody monitorowania i oceny, które są zlecane firmie zewnętrznej.***

*Chociaż plan i zadania dotyczące monitorowania wpływu projektu zostały uwzględnione w planie pracy, **metodyka monitorowania nie jest wystarczająco jasna. W szczególności nie uwzględniono kluczowych wskaźników do szacowania ilości usuwanych odpadów niebezpiecznych, udziału substancji poddanych recyklingowi, wyeliminowanych niebezpiecznych chemikaliów czy stopnia rekultywacji gleby. Nie opisano również konkretnych metod i procedur monitorowania. Nie można zatem potwierdzić, czy proponowane zadania przyniosą wymierne korzyści.***

9. Kryteria przyznawania dotacji

3. Jakość (0- 20 punktów)

- Jasność, trafność i wykonalność planu prac
- Identyfikacja i mobilizacja ważnych interesariuszy
- Odpowiedni zasięg geograficzny działań
- Jakość planu monitorowania i raportowania efektów
- Prawidłowość i jakość środków komunikowania i upowszechniania projektu oraz jego efektów wśród różnych grup docelowych

Działania upowszechniające są w większości odpowiednie i dobrze zaprojektowane w celu komunikowania wyników projektu i wyciągniętych wniosków szerokiemu gronu odbiorców. Propozycja nie zawiera jednak dobrze opracowanej strategii komunikacji z najważniejszymi zainteresowanymi stronami, takimi jak rolnicy, podmioty zarządzające zasobami wodnymi i myśliwi. Wszystkie obowiązkowe wymagania dotyczące komunikacji są odpowiednio ujęte w planie pracy.

Propozycja przedstawia dobrze opracowaną strategię komunikacji. Odpowiednio określa odpowiednie kanały i środki służące do komunikowania i rozpowszechniania wyników projektu wśród wyraźnie zidentyfikowanych odbiorców wykraczających poza podstawową grupę odbiorców projektu. Plan pracy zawiera opracowanie planu komunikacji i rozpowszechniania. Ogólnie rzecz biorąc, kampania wydaje się być nastawiona na promocję (Współbeneficjenta) i produktów uczestniczących gospodarstw, stąd raczej nie jest powiązana z szerszymi celami projektu. Co więcej, nie wszystkie obowiązkowe wymagania komunikacyjne są odpowiednio uwzględnione w planie pracy, np. brakuje dedykowanej strony internetowej projektu, tablic ogłoszeń lub raportu laika, a uzasadnienie dużej międzynarodowej konferencji na zakończenie projektu nie jest wystarczająco wyjaśnione.

Działania w zakresie komunikacji i rozpowszechniania są przedstawione jako lista działań, bez niezbędnych strategii wspierających. Propozycja wspomina o wizytach studyjnych w krajach UE (m.in. w Niemczech i na Litwie) i ewentualnym przyjęciu rozwiązania, ale listy poparcia dla projektu nie zostały załączone. Co więcej, odbiorcy docelowi, w tym parki narodowe, rolnicy, firmy zainteresowane środowiskiem (np. biogazownie), zostały jedynie szeroko zidentyfikowane, a ich zainteresowanie projektem nie zostało potwierdzone.

9. Kryteria przyznawania dotacji

4. Zasoby (0- 20 punktów)

- Skład zespołu projektowego - pod kątem kwalifikacji, umiejętności i odpowiedzialności oraz poprawność struktury zarządzania
- Prawidłowość budżetu i zasobów oraz ich zgodność z planem prac
- Przejrzystość budżetu, tj. odpowiedni opis składników kosztowych
- Zakres, w jakim uwzględniono wpływ projektu na środowisko, w tym poprzez wykorzystanie zielonych zamówień publicznych. Wykorzystanie uznanych metod obliczania śladu środowiskowego projektu (*np. metod PEF lub OEF lub podobnych w rodzaju PEFCR/OEFSR*) lub systemów zarządzania środowiskowego (*np. EMAS*) będzie atutem
- Stosunek efektu do ceny

Criterion 4 - Resources

Score: **14.00** (Threshold: 10/20.00 , Weight: -)

The following aspects have been taken into account:

- Composition of the consortium in terms of expertise, skills and responsibilities and appropriateness of the management structure.
- Appropriateness of the budget and resources and their consistency with the work plan.
- Transparency of the budget, i.e. the cost items should be sufficiently described.
- Extent to which the project environmental impact is considered and mitigated, including through the use of green procurement. The use of recognised methods for the calculation of the project environmental footprint (e.g. PEF or OEF methods or similar ones, such as PEFCRs/OEFSRs) or environmental management systems (e.g. EMAS) would be an asset.
- Value for money of the proposal.

Criterion 4 - Resources

Score: **5.00** (Threshold: 10/20.00 , Weight: -)

The following aspects have been taken into account:

- Composition of the consortium in terms of expertise, skills and responsibilities and appropriateness of the management structure.
- Appropriateness of the budget and resources and their consistency with the work plan.
- Transparency of the budget, i.e. the cost items should be sufficiently described.
- Extent to which the project environmental impact is considered and mitigated, including through the use of green procurement. The use of recognised methods for the calculation of the project environmental footprint (e.g. PEF or OEF methods or similar ones, such as [PEFCRs/OEFSRs](#)) or environmental management systems (e.g. EMAS) would be an asset.
- Value for money of the proposal.

9. Kryteria przyznawania dotacji

4. Zasoby (0- 20 punktów)

- Skład zespołu projektowego - pod kątem kwalifikacji, umiejętności i odpowiedzialności oraz poprawność struktury zarządzania
- Prawdopodobieństwo budżetu i zasobów oraz ich zgodność z planem prac
- Przejrzystość budżetu, tj. odpowiedni opis składników kosztowych
- Zakres, w jakim uwzględniono wpływ projektu na środowisko, w tym poprzez wykorzystanie zielonych zamówień publicznych. Wykorzystanie uznanych metod obliczania śladu środowiskowego projektu (np. metod PEF lub OEF lub podobnych w rodzaju PEFCR/OEFSR) lub systemów zarządzania środowiskowego (np. EMAS) będzie atutem
- Stosunek efektu do ceny

*Chociaż organy odpowiedzialne za realizację przedmiotowego planu są tylko partnerami - nie są odpowiedzialne za koordynację projektu - uzasadnienie wyznaczenia ... jako beneficjenta koordynującego jest dobrze uzasadnione. Partnerstwo jest wystarczająco dobrze skomponowane, aby objąć wszystkie wymagane kompetencje i zdolności do właściwej realizacji działań projektowych i osiągnięcia oczekiwanych rezultatów. Zaangażowana wiedza i środki techniczne są wystarczająco rozwinięte do realizacji projektu. Jednak strategiczne decyzje w zakresie zarządzania projektem będą podejmowane przez **ośmioosobowy zarząd projektu, z których tylko jedna reprezentuje organ odpowiedzialny za** Jest to niewystarczająco uzasadnione i stanowi słabość SNAP, ponieważ budzi wątpliwości co do kontroli i odpowiedzialności za proces przez organ odpowiedzialny za wdrażanie*

Konsorcjum projektowe nie wydaje się w pełni odpowiednie do realizacji proponowanego projektu, ponieważ ogranicza się do jednego organu ..., podczas gdy partnerzy dostarczający wkład i wiedzę na temat przewidywanego recyklingu odpadów niebezpiecznych lub wykorzystania surowców nie są brani pod uwagę. Ten brak zdolności technicznych do stworzenia prawdziwego strumienia odpadów o obiegu zamkniętym może również utrudnić dotarcie projektu do powiązanych zainteresowanych stron. Ponadto, ponieważ koszty pomocy zewnętrznej są znaczne (np. w przypadku pakietów roboczych 2 i 3, w tym zadań podstawowych, takich jak mapowanie miejsc niebezpiecznych i modelowanie wpływu zanieczyszczenia, wykonywanie badań geologicznych i geofizycznych, a także usuwanie odpadów niebezpiecznych), oznacza to, że beneficjentom brakuje niektórych niezbędnych kompetencji technicznych do opracowania projektu/zarządzania nim.

9. Kryteria przyznawania dotacji

4. Zasoby (0- 20 punktów)

- Skład zespołu projektowego - pod kątem kwalifikacji, umiejętności i odpowiedzialności oraz poprawność struktury zarządzania
- Prawidłowość budżetu i zasobów oraz ich zgodność z planem prac
- Przejrzystość budżetu, tj. odpowiedni opis składników kosztowych
- Zakres, w jakim uwzględniono wpływ projektu na środowisko, w tym poprzez wykorzystanie zielonych zamówień publicznych. Wykorzystanie uznanych metod obliczania śladu środowiskowego projektu (np. metod PEF lub OEF lub podobnych w rodzaju PEFCR/OEFSR) lub systemów zarządzania środowiskowego (np. EMAS) będzie atutem
- Stosunek efektu do ceny

Budżet jest tylko częściowo uzasadniony. Niektóre koszty w szczegółowej tabeli budżetowej wydają się rozsądne. Jednak niektóre koszty są niewystarczająco szczegółowe, aby umożliwić odpowiednią ocenę finansową pakietów roboczych zaproponowanych w formularzu B. Niektóre koszty nie są wyraźnie poparte opisem projektu, aby umożliwić ocenę ich znaczenia i wartości dodanej: np. nie jest jasne, dlaczego rozbudowa stacji terenowej ... jest konieczna; czy kosztochłonne inwestycje w drogi (... euro) są konieczne; koszty infrastruktury są dostarczane w formie ryczałtowych kwot, które nie są wystarczająco wyjaśnione. Koszty podróży przewidziano tylko dla 2 z 5 partnerów, a brak jest liczby podróży, co utrudnia ocenę ich adekwatności. Koszty sprzętu (... euro) są również niewystarczająco uzasadnione.

Budżet nie został uznany za wystarczająco uzasadniony i spójny, ponieważ koszty wydają się nieodpowiednio zrównoważone, aby zrealizować plan prac za pomocą proponowanych środków. W szczególności ogromnej liczbie osobo-miesiący brakuje jasnego wyjaśnienia i uzasadnienia; podobnie wysoki budżet na podróże oraz inne znaczące koszty zakwaterowania, posiłków itp. wydają się nadmierne w przypadku projektu klimatycznego realizowanego głównie w jednym kraju. Wysokie kwoty ryczałtowe na sprzęt i „inne koszty” nie zawierają pełnego podziału lub wyjaśnienia.

Budżet nie jest uważany za w pełni uzasadniony i spójny, ponieważ proporcja budżetu na koszty pomocy zewnętrznej jest niezwykle wysoka. Są one nawet wyższe niż koszty alokowane na personel, co budzi pewne wątpliwości co do efektywności rozkładu nakładu pracy i struktury partnerstwa (tj. zaangażowany tylko jeden beneficjent). Ponadto koszty zarówno sprzętu, jak i „innych towarów, robót i usług” są zapewniane jako wysokie kwoty ryczałtowe, które należy rozbić na zakupiony przedmiot fizyczny w celu potwierdzenia ich kwalifikowalności.

9. Kryteria przyznawania dotacji

4. Zasoby (0- 20 punktów)

- Skład zespołu projektowego - pod kątem kwalifikacji, umiejętności i odpowiedzialności oraz poprawność struktury zarządzania
- Prawidłowość budżetu i zasobów oraz ich zgodność z planem prac
- Przejrzystość budżetu, tj. odpowiedni opis składników kosztowych
- Zakres, w jakim uwzględniono wpływ projektu na środowisko, w tym poprzez wykorzystanie zielonych zamówień publicznych. Wykorzystanie uznanych metod obliczania śladu środowiskowego projektu (np. metod PEF lub OEF lub podobnych w rodzaju PEFCR/OEFSR) lub systemów zarządzania środowiskowego (np. EMAS) będzie atutem
- Stosunek efektu do ceny

Fundusze przeznaczone na pakiety robocze są w większości odpowiednio wyjaśnione. Budżet jest prezentowany w przejrzysty sposób, z uwzględnieniem podziału kosztów na WP i głównych pozycji budżetowych. Jednak wszystkie koszty personelu i sprzętu są alokowane do WP1 (Organizacja, koordynacja i administracja), uniemożliwiając zrozumienie obciążenia pracą innych kluczowych komponentów. Średni koszt osobomiesięczny wynosi 981 euro, co wydaje się rozsądne i zgodne ze standardami krajowymi. Koszty wyposażenia (50 611 euro) obejmują pojazd elektryczny, co jest mało uzasadnione. Koszty zewnętrzne zlecone podwykonawcom stanowią 31% całkowitych kosztów kwalifikowalnych i przekraczają próg 30% bez podania konkretnego wyjaśnienia.

Koszty w szczegółowej tabeli budżetowej nie są wystarczająco szczegółowe, aby umożliwić odpowiednią ocenę finansową pakietów roboczych zaproponowanych w Formularzu B. Koszty są przedstawione jako jedna kwota ryczałtowa na kategorię kosztów na beneficjenta, na przykład jedna kwota ryczałtowa dla ok. 4,5 mln EUR na pokrycie infrastruktury hydrologicznej w 19 lokalizacjach. Brakuje podstawowych informacji o podróżach, a uzasadnienie potrzeb podróźniczych jest bardzo ogólne. Zakup UAV wydaje się pokrywać z podwykonawstwem użytkowania UAV. Koszty zakupu gruntu są w większości, ale nie w pełni, zgodne z Wytycznymi dla wnioskodawców Life i Modelową Umową o Dotację LIFE, ponieważ zastosowana cena zakupu gruntu jest poparta jedynie łączem internetowym do rejestru cen gruntów i nie ma wcześniejszych potwierdzeń od sprzedawców, że byliby zainteresowani sprzedażą swojej ziemi. Nie jest jasne, czy beneficjent koordynujący jest prawnie zobowiązany do prowadzenia hodowli łososia. Wnioskowana stawka współfinansowania (67%) nie jest odpowiednia, ponieważ chociaż wniosek dotyczy siedlisk priorytetowych i niepriorytetowych, nie koncentruje się wyraźnie na siedliskach priorytetowych.

9. Kryteria przyznawania dotacji

4. Zasoby (0- 20 punktów)

- Skład zespołu projektowego - pod kątem kwalifikacji, umiejętności i odpowiedzialności oraz poprawność struktury zarządzania
- Prawidłowość budżetu i zasobów oraz ich zgodność z planem prac
- Przejrzystość budżetu, tj. odpowiedni opis składników kosztowych
- Zakres, w jakim uwzględniono wpływ projektu na środowisko, w tym poprzez wykorzystanie zielonych zamówień publicznych. Wykorzystanie uznanych metod obliczania śladu środowiskowego projektu (*np. metod PEF lub OEF lub podobnych w rodzaju PEFCR/OEFSR*) lub systemów zarządzania środowiskowego (*np. EMAS*) będzie atutem
- Stosunek efektu do ceny

Konsorcjum projektowe zobowiązuje się do odpowiedniego stosowania zasad zarządzania projektami ekologicznymi poprzez wykorzystanie kryteriów GPP określonych przez Urząd Zamówień Publicznych w Polsce (polscy partnerzy publiczni) oraz unijnych kryteriów GPP (inni partnerzy).

*Konsorcjum projektowe zobowiązuje się do odpowiedniego stosowania zasad zarządzania zielonymi projektami poprzez przestrzeganie ustalonych w Polsce zasad zielonych zamówień oraz wybór materiałów, które posiadają (zidentyfikowane) oznakowanie ekologiczne. **Nie przewiduje się jednak oszacowania śladu środowiskowego projektu.***

*Konsorcjum projektowe zobowiązuje się do odpowiedniego stosowania zasad zarządzania projektami ekologicznymi poprzez nadanie priorytetu komunikacji elektronicznej, stosowaniu etykiet, żądaniu odpowiednich klauzul w umowach itp. **Jednak nie ma odniesienia do zestawu narzędzi zielonych zamówień ani opracowanej strategii wewnętrznej, którą należy przestrzegać.***

*Chociaż konsorcjum projektowe zobowiązuje się do stosowania zasad zarządzania projektami ekologicznymi poprzez przestrzeganie procedur zielonych zamówień tam, gdzie to możliwe, **wniosek nie przedstawia jasnego mechanizmu realizacji ani potwierdzonych rezultatów ich wdrożenia. Nie wspomniano o konkretnym rozporządzeniu w sprawie zielonych zamówień publicznych. Kryteria zielonych zamówień są deklarowane przez ..., ale nie przez innych beneficjentów.***

9. Kryteria przyznawania dotacji

4. Zasoby (0- 20 punktów)

- Skład zespołu projektowego - pod kątem kwalifikacji, umiejętności i odpowiedzialności oraz poprawność struktury zarządzania
- Prawdliwość budżetu i zasobów oraz ich zgodność z planem prac
- Przejrzystość budżetu, tj. odpowiedni opis składników kosztowych
- Zakres, w jakim uwzględniono wpływ projektu na środowisko, w tym poprzez wykorzystanie zielonych zamówień publicznych. Wykorzystanie uznanych metod obliczania śladu środowiskowego projektu (np. metod PEF lub OEF lub podobnych w rodzaju PEFCR/OEFSR) lub systemów zarządzania środowiskowego (np. EMAS) będzie atutem
- Stosunek efektu do ceny

Proponowany budżet jest ogólnie oceniany jako rozsądny i przedstawia godziwą wartość w stosunku do skali i wymiaru oczekiwanych korzyści środowiskowych i wyników, które mają zostać osiągnięte, zwłaszcza poprzez przywrócenie łączności metapopulacji Bałtyku w jej historycznym zasięgu w Polsce. Propozycja jest ogólnie oceniana jako opłacalna.

*Proponowany budżet reprezentuje umiarkowaną opłacalność w stosunku do skali i wymiaru oczekiwanych korzyści środowiskowych i rezultatów do osiągnięcia (znacząca poprawa stanu ochrony 5 gatunków ptaków w 6 obszarach Natura 2000). **Ponieważ jednak budżet nie jest jasno i w pełni uzasadniony, nie można w pełni ocenić efektywności kosztowej wniosku.***

Proponowany budżet przedstawia jedynie skromny stosunek wartości do ceny w stosunku do skali i wymiaru oczekiwanych korzyści środowiskowych i rezultatów, które mają zostać osiągnięte. W szczególności, chociaż intencją projektu jest zademonstrowanie nowych rozwiązań środowiskowych w Polsce i innych krajach UE, które mają być przyjmowane, nie jest jasne, czy te cele zostaną osiągnięte, czy nie, ponieważ potrzeba wielu prac rozwojowych, aby zagwarantować znaczące wdrożenie proponowanego rozwiązania w czasie trwania projektu.

Proponowany budżet nie wydaje się w pełni rozsądny i przedstawiałby jedynie niski stosunek jakości do ceny w stosunku do skali i wymiaru oczekiwanych korzyści środowiskowych i rezultatów, które mają zostać osiągnięte.

Punkty dodatkowe:

Premia nr 1: Wniosek oferuje wyjątkowe możliwości synergii i promuje istotne korzyści generowane wspólnie dla różnych podprogramów LIFE. (2 punkty).

Premia nr 2: Wniosek dotyczy projektu przeznaczonego do realizacji głównie w obszarach najbardziej oddalonych. W sytuacji, gdy określone cechy regionalne są istotne dla osiągnięcia potrzeb wskazanych w naborze, takich, jak *wyspy odpadów, czysta energia w regionach intensywnego zużycia węgla itd.*, premię można rozszerzyć na inne obszary geograficzne o określonych potrzebach i podatności (2 punkty).

Premia nr 3: Wniosek zasadniczo bazuje na wynikach innych projektów finansowanych przez UE lub przenosi je na większą skalę. (2 punkty).

Premia nr 4: Wniosek charakteryzuje się wyjątkowym potencjałem katalitycznym. (2 punkty).

Premia nr 5: Wniosek obejmuje współpracę międzynarodową pomiędzy państwami członkowskimi jako kluczowy warunek realizacji celów projektu. (2 punkty).

Criterion 5 - Bonus points

Score: 4.00 (Threshold: 0/10.00, Weight: -)

Criterion 5 - Bonus points

Score: 2.00 (Threshold: 0/10.00, Weight: -)

Criterion 5 - Bonus points

Score: 0.00 (Threshold: 0/10.00, Weight: -)

Punkty dodatkowe:

Premia nr 1: Wniosek oferuje wyjątkowe możliwości synergii i promuje istotne korzyści generowane wspólnie dla różnych podprogramów LIFE. (2 punkty).

*Chociaż wniosek oferuje możliwe synergie między projektem a podprogramami LIFE „Przyroda i różnorodność biologiczna, gospodarka o obiegu zamkniętym i jakość życia” w odniesieniu do wody, gleby i powietrza (np. poprzez redukcję amoniaku), **nie opisuje on ani nie uzasadnia w wystarczającym stopniu jest to wyjątkowy wkład w realizację celów europejskiej polityki i prawodawstwa w zakresie ochrony środowiska i/lub wykazuje wyraźnie określony ilościowo i weryfikowalny wkład w takie dodatkowe korzyści.***

*Chociaż wniosek promuje pewne synergie z podprogramem LIFE Gospodarka o obiegu zamkniętym i jakość życia, poprzez usuwanie niebezpiecznych odpadów wojskowych i realizację kampanii uświadamiającej na ten temat, **nie opisuje on w wystarczającym stopniu ani nie uzasadnia tego jako wyjątkowego wkładu w realizację celów europejskich polityka i ustawodawstwo dotyczące ochrony środowiska. Synergia wynika z realizacji projektu. Ponadto brak jest zidentyfikowanych skutków i rezultatów dotyczących tych obszarów polityki.***

Punkty dodatkowe:

Premia nr 2: Wniosek dotyczy projektu przeznaczonego do realizacji głównie w obszarach najbardziej oddalonych. W sytuacji, gdy określone cechy regionalne są istotne dla osiągnięcia potrzeb wskazanych w naborze, takich, jak *wyspy odpadów, czysta energia w regionach intensywnego zużycia węgla itd.*, premię można rozszerzyć na inne obszary geograficzne o określonych potrzebach i podatności (2 punkty).

Wniosek nie jest wdrażany w regionach najbardziej oddalonych UE.

Punkty dodatkowe:

Premia nr 3: Wniosek zasadniczo bazuje na wynikach innych projektów finansowanych przez UE lub przenosi je na większą skalę. (2 punkty).

Wniosek w znacznym stopniu opiera się na wynikach innych projektów finansowanych przez UE, w szczególności LIFE12/NAT/PL/000031, który został wdrożony na obszarze Natura 2000 (Pustynia Błędowska, w południowej Polsce) należącym do Regionalnego Zarządu Infrastruktury i przez niego administrowanym (wojskowy) w Krakowie. Projekt ten przywrócił 365 ha siedlisk piaszczystych, testując i stosując metody ochrony siedlisk i usuwania inwazyjnych gatunków obcych z siedlisk piaszczystych, które są również aktywnymi terenami ćwiczeń wojskowych. Specyficzną kwestią, z którą borykają się oba projekty, jest usuwanie niewybuchów i niewypałów, dla których podejście zostało przetestowane w poprzednim projekcie i będzie szeroko stosowane we wniosku.

Wniosek zasadniczo opiera się na wynikach innych projektów finansowanych przez UE, a mianowicie LIFE11 NAT/PL/000436, LIFE17NAT/PL/000015 i LIFEGALLINAGO ACTION PLAN. Wyniki tych projektów zapewnią znaczną wartość dodaną i są niezbędne do osiągnięcia celów projektu. W szczególności na tych wynikach opierają się preferencje siedliskowe i odpowiednie środki ochrony dubelta. Propozycja powieli również innowacyjny ogólny model ochrony opracowany w LIFE10 NAT/DE/000011 (koncentracja działań ochronnych w „quasi-rezerwach”/ostojach ptaków łąkowych, po której następuje stabilizacja populacji ptaków w całym krajobrazie). Model ten ma fundamentalne znaczenie dla wniosku.

*Chociaż wniosek wspomina o wykorzystaniu wyników z wielu innych projektów finansowanych przez UE, **nie opisuje w wystarczającym stopniu ani uzasadnia ich istotnego wykorzystania i/lub wartości dodanej dla osiągnięcia celów projektu.***

Projekt nie opiera się zasadniczo na wynikach innych projektów finansowanych przez UE ani nie zwiększa ich skali. Chociaż projekt jest kontynuacją niektórych działań finansowanych z Europejskiego Funduszu Regionalnego w ramach projektu krajowego, wartość dodana wniesiona przez poprzedni projekt nie jest wystarczająco jasna.

Punkty dodatkowe:

Premia nr 4: Wniosek charakteryzuje się wyjątkowym potencjałem katalitycznym. (2 punkty).

Wniosek oferuje wyjątkowy potencjał katalityczny do powielania i zwiększania skali wyników projektów na innych obszarach Natura 2000 oraz na innych obszarach w Polsce. W ramach projektu zostaną opracowane szczegółowe plany ochrony (dostosowanie i udoskonalenie prawnie wiążących planów ochrony obszarów) dla 6 dodatkowych obszarów Natura 2000 oraz pogłębiona analiza i baza danych o rozmieszczeniu gatunków, dająca duże możliwości dalszego rozwoju i dostosowania oferty programów środowiskowych dla rolników.

*Chociaż projekt może mieć duży potencjał katalityczny, a propozycja opisuje odpowiednie działania (np. kampania promocyjna skierowana do właściwych organów ochrony i monitoringu, firm, administratorów terenów itp. w Polsce i UE), **potencjał ten nie jest potwierdzony przez odpowiednie grupy docelowe**, z wyjątkiem jednego pisma od organu ochrony przyrody odpowiedzialnego za monitoring sieci Natura 2000, który jest potencjalnie zainteresowany wykorzystaniem wyników projektu.*

Wniosek nie oferuje wyjątkowego potencjału katalitycznego dla powielania lub zwiększania skali wyników projektu w tym samym lub innych sektorach/miejscach.

Punkty dodatkowe:

Premia nr 5: Wniosek obejmuje współpracę międzynarodową pomiędzy państwami członkowskimi jako kluczowy warunek realizacji celów projektu. (2 punkty).

W projekcie biorą udział beneficjenci z kilku państw członkowskich (Polska, Estonia, Bułgaria) oraz państw członkowskich spoza UE Turcja, opiera się na dobrze rozwiniętym partnerstwie ponadnarodowym, a działania mają zasięg ponadnarodowy we wszystkich 4 krajach. Współpraca ponadnarodowa jest niezbędna dla zagwarantowania osiągnięcia celów projektu, ponieważ szlak migracyjny Clanga clanga przecina te kraje.

Chociaż projekt obejmuje beneficjentów z dwóch państw członkowskich (Polski i Rumunii) i obejmuje działania w tych państwach członkowskich, a także w Chorwacji, nie ma wystarczających dowodów na wartość dodaną podejścia ponadnarodowego. W szczególności z wniosku nie wynika, że oczekiwane rezultaty w zakresie opracowanej i przetestowanej metodyki nie mogłyby zostać osiągnięte, gdyby wszystkie lokalizacje projektów znajdowały się wyłącznie w Polsce.

W projekcie biorą udział partnerzy tylko z jednego państwa członkowskiego, a działania są realizowane tylko w Polsce. We wniosku nie przewidziano niezbędnej współpracy ponadnarodowej w celu zagwarantowania osiągnięcia celów projektu.

Evaluation Summary Report

Evaluation Result

Total score: 76.50 (Threshold: 55)

Criterion 1 - Relevance

Score: **18.00** (Threshold: 10/20.00 , Weight: -)

The following aspects have been taken into account:

- Relevance of the contribution to one or several of the specific objectives of the LIFE Programme and the targeted sub-programme.
- Extent to which the proposal is in line with the description included in the call for proposals, including, where relevant, its specific priorities.
- Concept and methodology: soundness of the overall intervention logic.
- Extent to which the proposal offers co-benefits and promotes synergies with other policy areas relevant for achieving environment and climate policy objectives.

The proposal is relevant to the general objectives of the LIFE programme and the specific objectives of the sub-programme for Nature and Biodiversity, because it aims to improve the conservation status of targeted species: great snipe Gallinago media, black-tailed godwit Limosa limosa, redshank Tringa tetanus, ruff Calidris pugnax and lapwing Vanellus vanellus in 6 Natura 2000 sites.

Zamiast podsumowania...

Przygotowując pamiętaj o oceniającym i ułatwiać mu pracę...

...pisząc przejrzystie, precyzyjnie i na temat.

Konstruuj przekaz uwzględniając kryteria oceny.

Szczególną uwagę zwróć na uzasadnienie kosztów.

**Ograniczaj przekaz w postaci ciągłego tekstu, korzystaj z wypunktowań.
Najistotniejsze treści wytłuszczać lub podkreślać.**

Dziękuję za uwagę!

Krajowy Punkt Kontaktowy LIFE

email:

life@nfosigw.gov.pl

ekonsultantLIFE@nfosigw.gov.pl

Narodowy Fundusz Ochrony
Środowiska i Gospodarki Wodnej
ul. Konstruktorska 3a
02-673 Warszawa

Narodowy Fundusz
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej